

Massedeponi i Trondheimsregionen

regional utredning av områder for deponering av rene masser

vedtatt i Trondheimsregionen-regionrådet 17. april 2015

Innhold

Om prosjektet.....	4
Problemstilling.....	4
Avgrensning prosjekt.....	4
Utvalg av områder for regional vurdering.....	4
Vurderingskriterier	6
Utredninger	7
Prosess.....	8
Resultat.....	8
Strategi for håndtering av rene masser	9
Anbefaling områder - vedtatt.....	10
Oppfølging.....	12
Forankring regional anbefaling områder for deponi i kommunene	12
Videre prosess	12
Vedlegg.....	13

Om prosjektet

Problemstilling

Trondheimsregionen har en utfordring knyttet til deponering av rene overskuddsmasser fra byggeaktivitet. Den sterke befolkningsveksten i regionen fører til stor byggeaktivitet til ulike formål i mange år framover.

Regulerte områder for deponering av rene masser vil i løpet av et par år være oppfylt og avsluttet. For å være forberedt på det framtidige behovet for deponiområder, og å gjøre det lettere for næringslivet å finne egnete områder for deponering av rene masser, er det gjennomført en regional utredning som utpeker aktuelle deponiområder.

Avgrensning prosjekt

Det kan skilles forskjellige typer deponi:

- ut-/oppfylling
- deponi (varig lagring av overskuddsmasser)
- jordforbedring
- midlertidig deponi

Det regionale prosjektet om deponi er rettet mot: *deponi*, fordi der ligger de største arealutfordringene.

Prosjektet er begrenset til deponi av *rene masser* fra byggeaktivitet. Å finne egnete områder til forurensede masser krever andre vurderinger og kan eventuelt tas opp i et eget prosjekt. De største utbyggingsaktivitetene i Trondheimsregionen er i og rundt Trondheim. Vi har derfor begrenset utredningen til Malvik, Trondheim, Melhus, Klæbu og Skaun.

Utvalg av områder for regional vurdering

Representantene fra kommunene i prosjektgruppa har utpekt områder som de ønsket å få vurdert i det regionale prosjektet. Områder som er vurdert er områder:

- som oppfyller flere positive lokaliseringkriterier, som:
 - nærhet til utbyggingsområder
 - tilgjengelig for transport av masser
 - størrelse på areal
 - terrengforhold
 - **relativ** få konflikter i forhold til andre områder i kommune
- som ligger nær eksisterende massedeponi eller masseuttak
- hvor det foreligger initiativ til deponi som er konfliktfylt, og kommunen ønsker en vurdering i forhold til andre områder i regionen, før det tas endelig stilling.

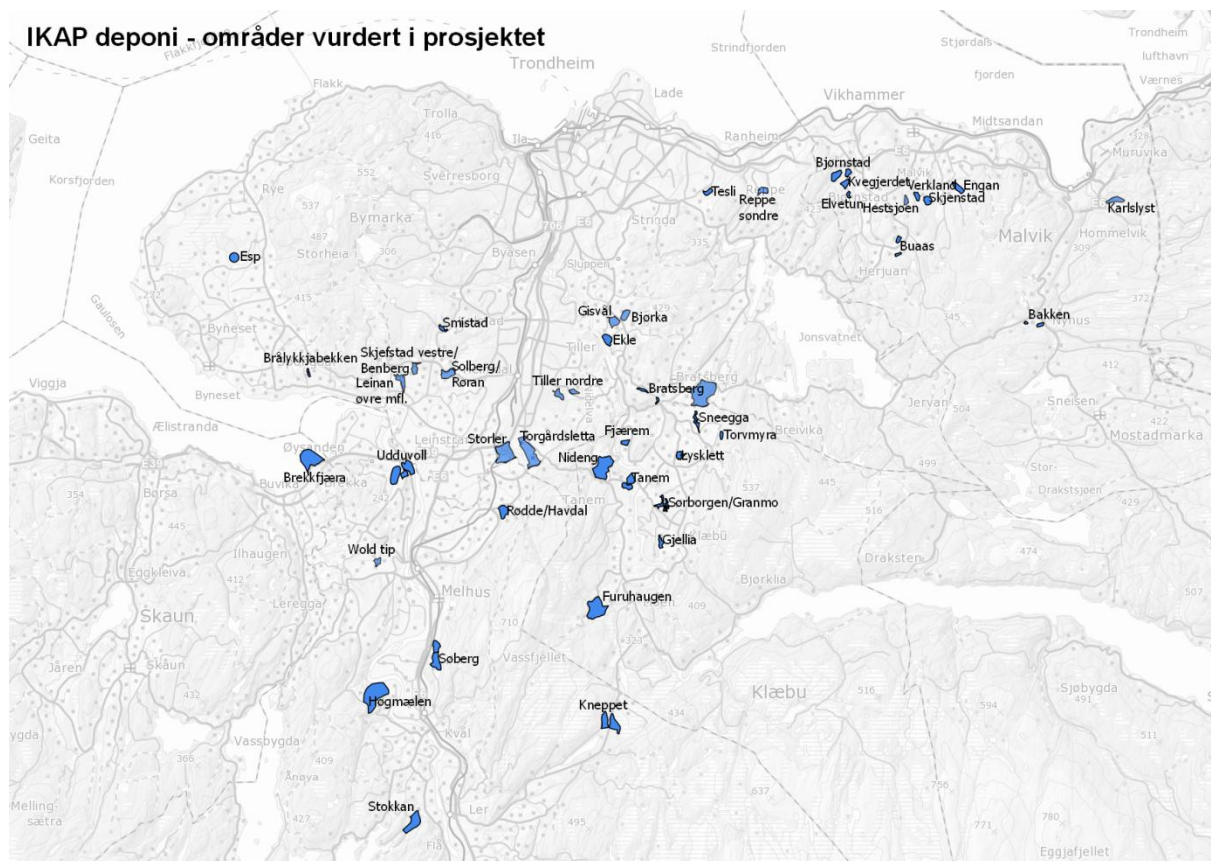
Initiativ til områder for deponi hvor kommunen ikke ser mer verdien av en regional vurdering, samt små områder, er ikke vurdert i prosjektet. Disse områdene vurderes internt i kommunen. Ved vurdering av områdene legges de samme vurderingskriteriene som er brukt i den regionale vurderingen til grunn, slik at det er en felles praksis i kommunene.

Tilleggsområder

Ved politisk behandling av høringsforslag til *Massedeponi i Trondheimsregionen – regional utredning av områder for deponering av rene masser, datert 20. juni 2014* i Trondheim og Melhus kommune, ble det bedt om utredning av flere områder på regionalt nivå. Trondheim kommune forutsetter for områdene ved Leinstrandkorridoren at funksjonen til viltkorridoren vil bli bedre enn i dag etter ferdig oppfylling.

For områdene i Trondheim er reguleringsplaner allerede igangsatt, unntatt for området Bratsberg. Den regionale utredningen og anbefalingen skal legges til grunn ved behandling av reguleringsplanforslagene.

Administrasjonen i Malvik kommune har også spilt inn 2 ekstra områder for regional utredning.

Kommune	Områder
Trondheim	Tesli, Reppe søndre, Ekle, Gisivål, Bjørka, Tiller nordre-vest, Tiller nordre-øst, Bratsberg-nord, Bratsberg-sør, Bratsberg, Torgårdsletta, Storler, Solberg-Røran, Skjefstad vestre-Benberg, Leinan øvre mfl., Brålykkjabekken, Smistad, Esp
Malvik	Bjørnstad,-vest, Bjørnstad-øst, Kvegjerdet, Elvetun, Hestsjøen, Skjenstad, Verkland, Engan, Buaas-nord, Buaas-sør, Karslyst, Bakken-vest, Bakken-øst
Klæbu	Sneega, Torvmyra, Lysklett, Fjærem, Nideng, Tanem-nord, Tanem-sør, Sørborgen-Granmo, Gjellia, Furuhaugen
Melhus	Udduvoll-vest, Udduvoll-midtre, Udduvoll-øst, Rødde-Havdal, Wold tip, Sjøberg-nord, Sjøberg-sør, Høgmælen, Stokkan, Kneppet-vest, Kneppet-øst
Skaun	Brekkefjæra

For hvert område er det lagt et vurderingsark med prosjektgruppens anbefaling, se vedlegg *140620_høringsutkast_regional vurdering områder deponi* og *150213_høringsutkast_regional vurdering tilleggsområder deponi*.

Kommunedelplan for deponi

Klæbu og Melhus kommune har samtidig med den regionale utredningen utarbeidet en Kommunedelplan (KDP) for deponi. Planarbeidene og vedtak er samkjørt med den regionale utredningen.

Vurderingskriterier

Alternativer for lokalisering av deponiområder er vurdert i forhold til både positive aspekter og konfliktgrad. For positive aspekter er det for hvert tema satt et vurderingstall fra +4 (svært positivt) til 0 (ikke positiv verdi). For konflikttema er det for hvert kriterium satt en tallverdi fra -4 (svært stor konflikt) til 0 (ikke konflikt). Se for oversikt over vurderingskriterier vedlegg *Vurderingskriterier deponi Trondheimsregionen*.

Tema som er vurdert:

Positive aspekter:

- Beliggenhet ift tyngdepunkt utbyggingsområder, framkommelighet via E6/E39, framkommelighet via hovedvegnett (asfaltert, min. 6 meter bredde, tåler 10T akseltrykk), muligheter for etterbruk, antall m³ masser som kan tas imot.

Konflikttema:

- Naturverdier/biologisk mangfold, vilt, jordbruk, skogbruk, landskap/kulturlandskap, vannmiljø/avrenning til vann-/vassdrag og grunnvann, grunnforhold, kulturminner, friluftsliv, naturressurser, nærmiljø langs transportrute, nærmiljø ved deponi.

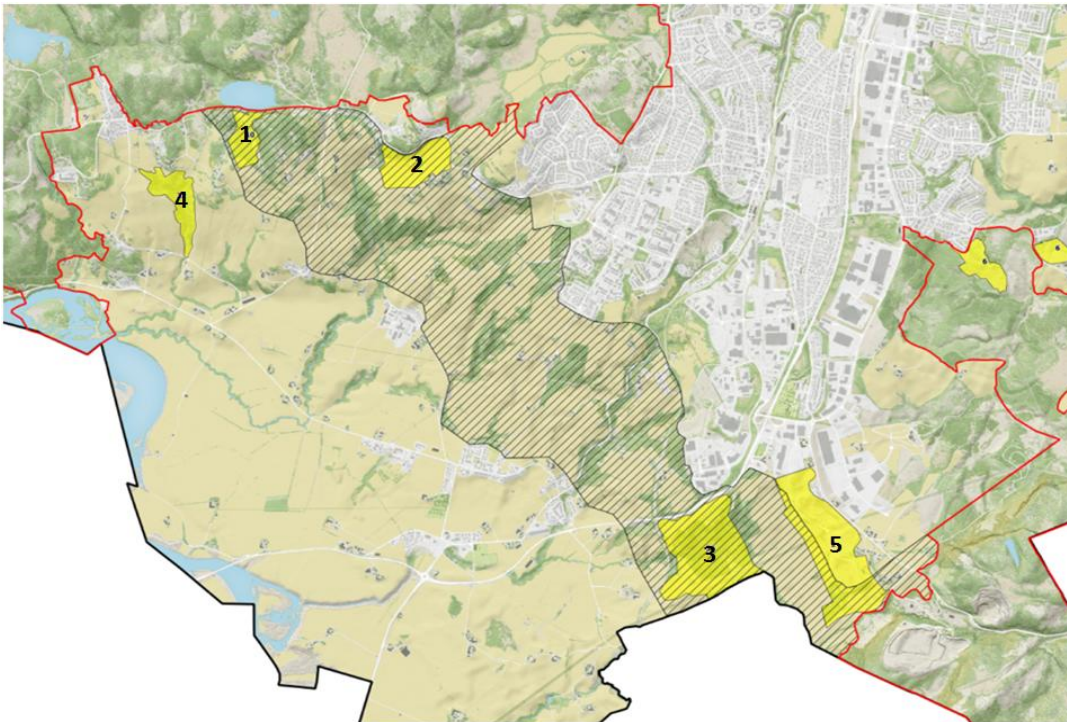
Utredninger

Prosjektgruppen har vurdert alternativer for lokalisering av deponiområder i forhold til behov, attraktivitet, konsekvenser for klima/transport, jordvern og miljøverdier. Konsekvensvurderingen har resultert i en anbefaling om hvilke områder som bør tas i bruk som deponi, hvilke områder som bør avventes/ikke skal prioriteres og noen områder som frarås å ta i bruk som deponi.

Det er gjennomført en kartlegging av naturtype i områdene som i første omgang ble vurdert (*BioFokus 2013-30*) og en supplerende kartlegging av viltverdier i områdene i Klæbu og Malvik (*Ingvar Stenberg, sommer 2013*). Viltkartleggingen i Melhus og Trondheim er vurdert som tilstrekkelig for prosjektet.

Ved utredning av tilleggsområder som kom inn etter høringsperioden, har det ikke blitt gjennomført en kartlegging av naturtype, siden en slik kartlegging må gjennomføres i perioden april – september, som skulle føre til minimum et halvt år forsinkelse i prosjektet. Vurdering av tema naturtype og vilt er for disse områdene basert på kjent kunnskap i kommunene.

For tilleggsområdene i og ved Leinstrandkorridoren i Trondheim har Bystyret i Trondheim kommune forutsatt at funksjonen for viltkorridoren vil bli bedre enn i dag etter ferdig oppfylling. For disse områdene er det gjennomført et ekspertmøte med konsulenter fra NINA og Vitenskapsmuseet (*vedlegg: notat Leinstrandkorridoren fra ekspertmøte 15. desember 2014; vedlegg Viltkorridorer og tilrådninger - vurderinger omkring utforming av funksjonelle viltkorridorer, Per Gustav Thingstad(2012)*).

Områdene som er vurdert i forhold til viltkorridor Leinstrandkorridoren er: Skjefstad Vestre og Benberg (1), Solberg og Røran (2), Storler (3), Leinan Øvre mfl.(4), Torgårdsletta (5)

Prosess

Det var satt sammen en prosjektgruppe med representanter fra miljø-, landbruks- og planavdelinger fra Trondheim, Malvik, Melhus og Klæbu kommune. Prosjektleder IKAP var leder for prosjektgruppen.

Referansegruppe: Maskinentreprenørens Forbund (MEF), NVE.

Fylkesmannen plan- og landbruksavdeling deltok i prosjektgruppemøtene og møtene med referansegruppen.

Resultat

- Strategi for håndtering av rene masser i Trondheimsregionen
- Anbefaling av områder for deponering av rene masser i og rundt Trondheim kommune

Strategi for håndtering av rene masser

MEF har kartlagt et årlig behov for deponi av rene masser i regionen på 2-2,5 million m³. Dette er inklusiv vegutbygging. Andelen av overskuddsmasser som deponeres årlig på grunn av bolig-, næringsutbygging, skoler, barnehager osv. (ikke vegutbygging) anslås å være 1,7 mill m³/år.

Statens Vegvesen (SVV) og Jernbaneverket (JBV) har i sine prosjekter stor fokus på massebalanse. Der hvor det ikke er mulig å håndtere alle overskuddsmasser i selve prosjektet, blir det i en tidlig fase gjennomført en interessentanalyse, slik at overskuddsmassene kan brukes til et nyttig formål. Deponering av masser er en siste utveg.

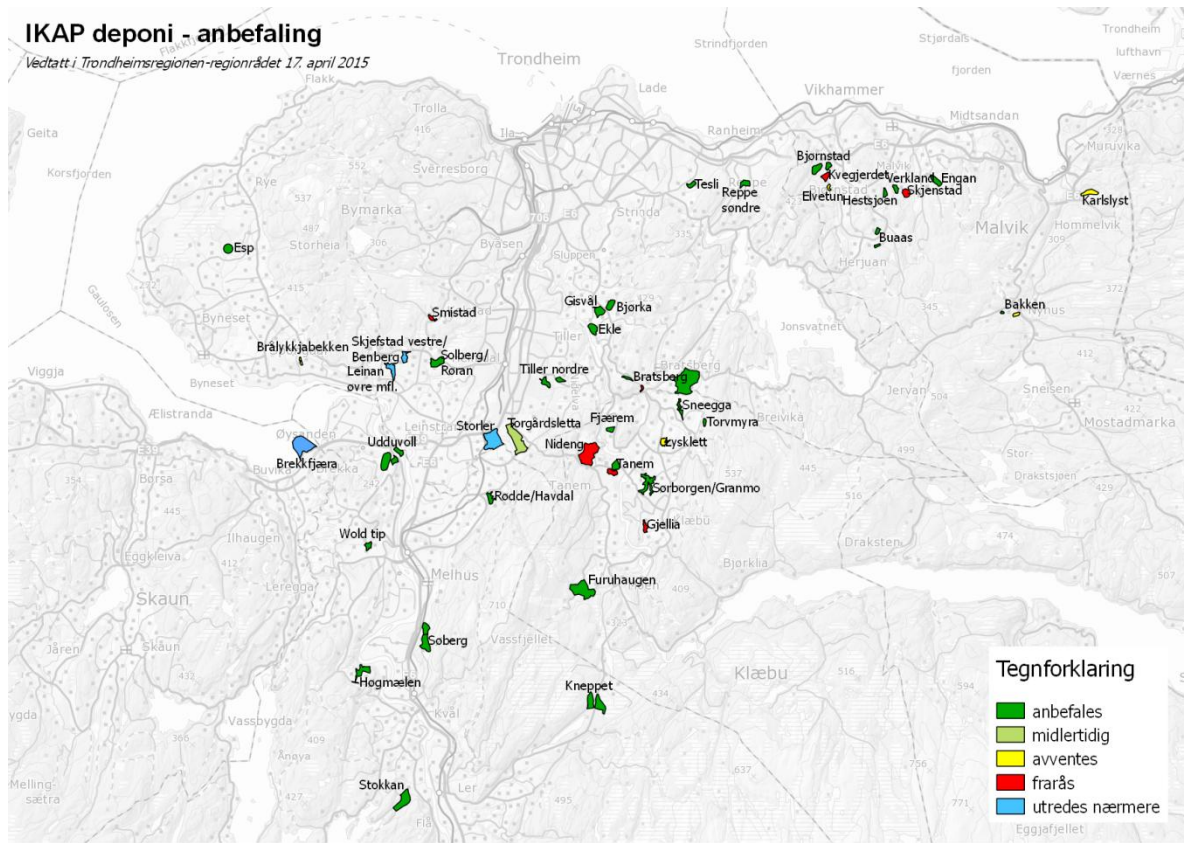
Ved utbyggingsprosjekter for bolig, næring osv. i Trondheimsregion er massebalanse sjelden et tema. Delvis fordi mange prosjekter er relativt små, men også i de større utbyggingsprosjekter står massebalanse ikke på agendaen. Det er ikke enkelt å finne egnete arealer til deponi med lavt konfliktnivå i nærheten til utbyggingsområder. Vi bør bli flinkere til å begrense behov for deponi.

Trondheimsregionen har derfor utarbeidet en *strategi for håndtering av rene masser*, som bør legges til grunn i all arealplanlegging i regionen. Hovedmål er å begrense behov for deponi.

Strategi for håndtering av rene masser:

1. Massebalanse
2. Gjenbruk av overskuddsmasser
3. Utnytte potensial for energivinning (*torv*)
4. Deponering av overskuddsmassen
(i tilfelle ovennevnte punkt ikke/delvis er mulig)

Anbefaling områder - vedtatt

Det er vurdert 53 områder.

36 områder **tilrås** å ta i bruk som område for deponi;

1 område tilrås midlertidig

5 områder *bør avventes*, fordi konfliktnivået er større enn noen nærliggende områder;

7 områder *frarås* å ta i bruk som område for deponi, fordi konfliktnivået er svært stort;

4 områder *utredes nærmere*.

Områdene som tilrås kan ta i mot rundt 30 mill. m³ rene masser. Dette dekker behovet for de kommende 18 år til utbygging i og rundt Trondheim. Når områdene også skal brukes til vegutbygging dekkes behovet for 12-15 år. Hvis vi blir flinkere til å begrense behov for deponi, kan tidsperspektivet bli lengre.

Områder som tilrås er i hovedsak områder som er godt tilgjengelig og har et relativt lavt konfliktnivå. For noen av områdene er avgrensningen justert etter høringen for å redusere konfliktnivå. Vi vurderer det som svært positivt at noen av disse områdene fører til en økning av jordbruksareal i regionen etter at deponiet er avsluttet, til sammen 1.200 daa.

Særlig temaene naturmiljø, vilt og nærmiljø har vært avgjørende for å frarå noen områder. Nærhet av potensielle områder for deponi med lavere konfliktnivå og/eller større positive aspekter har i noen tilfeller ført til at et område frarådes/bør avventes.

Tilleggsområdene i og ved Leinstrandkorridoren i Trondheim skal utredes nærmere i detaljreguleringsplanprosessene før det skal tas endelig stilling. Den regionale utredningen skal legges til grunn ved behandling av reguleringsplanforslagene. Også området Brekkfjæra i Skaun skal utredes nærmere for å synliggjøre mer detaljert positive aspekter og konfliktnivå.

Oppfølging

Forankring regional anbefaling områder for deponi i kommunene

- *Strategi for håndtering av rene masser* bør legges til grunn i all arealplanlegging i Trondheimsregionen
- Kommunene Malvik, Trondheim, Klæbu og Melhus, skal stille seg positivt til oppstart av regulering av de tilrådde områdene
- Det oppfordres til å prioritere de minst konfliktfulle områdene
- Det kan være en fordel at kommunene utarbeider en kommunedelplan for deponi, som juridisk forankring av anbefalte områder for deponi, og med kriterier for vurdering av nye forslag

Videre prosess

- Veilederen for håndtering av rene masser skal oppdateres
- Eksempler på massebalanse i utbyggingsprosjekter og gjenbruk av overskuddsmasser skal innsamles og gjøres tilgjengelig via www.avfallogmasser.info
- Kart over regulerte områder for deponi skal jevnlig oppdateres, og gjøres tilgjengelig via www.avfallogmasser.info og trondheimsregionen.no/kart
- Samarbeid om deponi skal fortsettes. Formålet er kompetansebygging, gjensidig forståelse og tillitt, samt likebehandling av initiativer til deponi i kommunene

Vedlegg

- Kart IKAP deponi anbefaling - vedtatt
- Vurderingskriterier deponi